

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Fi2016/04184/S2

Skatteförslag med anledning av energiöverenskommelsen

November 2016

Sammanfattning

Enligt ramöverenskommelsen på energiområdet (nedan energiöverenskommelsen) ska skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer avvecklas stegvis under en tvåårsperiod med start 2017 och fastighetsskattesatsen för vattenkraftverk ska stegvis sänkas till 0,5 procent av taxeringsvärdet under en fyraårsperiod med start samma år. Finansieringen av dessa åtgärder ska ske genom en höjning av energiskatten på elektrisk kraft för hushåll och tjänsteföretag.

I promemorian lämnas förslag på de förändringar av energibeskattningen som föranleds av energiöverenskommelsen. Förslagen innebär att utfasningen av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer sker i två steg och att sänkningen av fastighetsskatten för vattenkraftverk sker i fyra steg.

Förslagen innebär följande. Utfasningen av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer sker genom en första sänkning den 1 juli 2017 till 1 500 kronor per megawatt och kalendermånad och en andra sänkning den 1 januari 2018 i form av ett helt borttagande av skatten. Sänkningen av fastighetsskatten för vattenkraftverk sker under perioden 2017–2020. Från och med den 1 januari 2017 sänks skattesatsen från 2,8 procent till 2,2 procent av taxeringsvärdet, fr.o.m. den 1 januari 2018 till 1,6 procent av taxeringsvärdet, fr.o.m. den 1 januari 2019 till 1,0 procent av taxeringsvärdet och fr.o.m. den 1 januari 2020 till 0,5 procent av taxeringsvärdet. För att finansiera nämnda åtgärder höjs normalskattenivån för energiskatten på elektrisk kraft för hushåll och tjänsteföretag höjas med totalt 4,2 öre per kilowattimme, exklusive mervärdesskatt och den årliga indexomräkningen av energiskattesatsen. Höjningen sker i två steg, varav det första infaller den 1 juli 2017 och det andra den 1 januari 2019.

Från beredningssynpunkt är det önskvärt att såväl remissinstanserna som riksdagen får möjlighet att ta ställning till de nämnda ändringarna på energiskatteområdet i ett enda sammanhang. Mot denna bakgrund föreslås att samtliga skatteändringar sker med ett första ikraftträdande vid ett och samma tillfälle, den 1 juli 2017. Den första sänkningen av fastighetsskattesatsen på vattenkraftverk föreslås dock gälla retroaktivt för hela kalenderåret 2017.

Förslagen föranleder ändringar i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagen (1994:1776) om skatt på energi, lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, skatteförfarandelagen (2011:1244) samt lagen (2016:000) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244). Förslagen innebär även införande av en lag om upphävande av lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer.

Innehållsförteckning

1	Lagtext	5
1.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt	5
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt	7
1.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt	9
1.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt	11
1.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	13
1.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	14
1.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	15
1.8	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	16
1.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:000) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).....	17
1.10	Förslag till lag om upphävande av lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	19
2	Bakgrund.....	20
2.1	Ramöverenskommelse om energipolitiken.....	20
2.2	Fastighetsskatt för vattenkraftverk	20
2.3	Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	20
2.4	Energiskatt på el	21
3	Sänkt fastighetsskatt för vattenkraftverk.....	22
4	Avskaffad skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	23
5	Höjd energiskatt på el för hushåll och tjänstesektor.....	24
6	Konsekvensanalys	25
6.1	Effekter för företag	25
6.1.1	Sänkt fastighetsskatt för vattenkraftverk	25
6.1.2	Avskaffad skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	28
6.1.3	Höjd energiskatt på el	31
6.1.4	Särskilt om effekterna för små företag	32
6.2	Effekter för hushåll och offentlig sektor.....	32
6.3	Offentligfinansiella effekter	32
6.4	Effekter för miljön.....	34
6.4.1	Sänkt fastighetsskatt för vattenkraftverk	34
6.4.2	Avskaffad skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	35

	6.4.3	Höjd energiskatt på el för hushåll och tjänstesektor.....	35
	6.5	Fördelningseffekter m.m.	36
	6.6	Effekter för myndigheter	37
7		Författningskommentar	37
	7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagförslag 1.1	37
	7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagförslag 1.2	37
	7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagförslag 1.3	37
	7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagförslag 1.4	38
	7.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi, lagförslag 1.5.....	38
	7.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi, lagförslag 1.6.....	39
	7.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:466) om termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, lagförslag 1.7	39
	7.8	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244), lagförslag 1.8	40
	7.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:000) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244), lagförslag 1.9.....	40
	7.10	Förslaget till lag om upphävande av lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, lagförslag 1.10	40

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Fastighetsskatten utgör

a) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende småhusenhet till den del det avser värderingsenhet för småhus som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark och värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

bostadsbyggnadsvärdet avseende värderingsenhet för småhus som är under uppförande på lantbruksenhet, tomtmarksvärdet avseende värderingsenhet för tillhörande tomtmark och tomtmarksvärdet avseende tomtmark avsedd för småhus på lantbruksenhet som är obebyggd,

taxeringsvärdet avseende ägarlägenhetsenhet till den del det avser värderingsenhet för ägarlägenhet som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd eller som hör till ägarlägenhet som inte ingår i samma taxeringsenhet,

b) 0,4 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark avsedd för bostäder som är obebyggd eller som hör till bostäder som inte ingår i samma taxeringsenhet samt annan värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industrienhet och elproduktionsenhet med undantag för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk eller av taxeringsenhet med vindkraftverk,

e) 2,8 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,

e) 2,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,

f) 0,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk.

¹ Senaste lydelse 2010:773.

Om det på en värderingsenhet för tomtmark finns ett eller flera småhus som är uppförda och ett eller flera småhus som är under uppförande, ska tomtmarken anses höra till det eller de småhus som är uppförda.

För fastighet som avses i 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska fastighetens andel av taxeringsvärdet på annan samfällighet än sådan som avses i 6 kap. 6 § första stycket nämnda lag räknas in i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel.

Att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket d föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket f föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse.

Att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket d föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket f föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt².

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Lagen tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2017.

² EUT L 351, 24.12.2013, s.1, Celex 32013R1407.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Häri genom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 1.1

Föreslagen lydelse

3 §¹

Fastighetsskatten utgör

a) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende småhusenhet till den del det avser värderingsenhet för småhus som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark och värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

bostadsbyggnadsvärdet avseende värderingsenhet för småhus som är under uppförande på lantbruksenhet, tomtmarksvärdet avseende värderingsenhet för tillhörande tomtmark och tomtmarksvärdet avseende tomtmark avsedd för småhus på lantbruksenhet som är obebyggd,

taxeringsvärdet avseende ägarlägenhetsenhet till den del det avser värderingsenhet för ägarlägenhet som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd eller som hör till ägarlägenhet som inte ingår i samma taxeringsenhet,

b) 0,4 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark avsedd för bostäder som är obebyggd eller som hör till bostäder som inte ingår i samma taxeringsenhet samt annan värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industrienhet och elproduktionsenhet med undantag för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk eller av taxeringsenhet med vindkraftverk,

e) 2,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,

e) 1,6 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,

f) 0,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk.

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras

¹ Lydelse enligt lagförslag 1.1.

av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel. Om det på en värderingsenhet för tomtmark finns ett eller flera småhus som är uppförda och ett eller flera småhus som är under uppförande, ska tomtmarken anses höra till det eller de småhus som är uppförda.

För fastighet som avses i 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska fastighetens andel av taxeringsvärdet på annan samfällighet än sådan som avses i 6 kap. 6 § första stycket nämnda lag räknas in i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel.

Att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket d föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket f föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.
 2. Lagen tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2018.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Häriigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 1.2

Föreslagen lydelse

3 §¹

Fastighetsskatten utgör

a) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende småhusenhet till den del det avser värderingsenhet för småhus som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark och värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

bostadsbyggnadsvärdet avseende värderingsenhet för småhus som är under uppförande på lantbruksenhet, tomtmarksvärdet avseende värderingsenhet för tillhörande tomtmark och tomtmarksvärdet avseende tomtmark avsedd för småhus på lantbruksenhet som är obebyggd,

taxeringsvärdet avseende ägarlägenhetsenhet till den del det avser värderingsenhet för ägarlägenhet som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd eller som hör till ägarlägenhet som inte ingår i samma taxeringsenhet,

b) 0,4 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark avsedd för bostäder som är obebyggd eller som hör till bostäder som inte ingår i samma taxeringsenhet samt annan värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industrienhet och elproduktionsenhet med undantag för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk eller av taxeringsenhet med vindkraftverk,

e) 1,6 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,

e) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,

f) 0,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk.

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras

¹ Lydelse enligt lagförslag 1.2.

av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel. Om det på en värderingsenhet för tomtmark finns ett eller flera småhus som är uppförda och ett eller flera småhus som är under uppförande, ska tomtmarken anses höra till det eller de småhus som är uppförda.

För fastighet som avses i 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska fastighetens andel av taxeringsvärdet på annan samfällighet än sådan som avses i 6 kap. 6 § första stycket nämnda lag räknas in i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel.

Att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket d föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket f föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.
 2. Lagen tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2019.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Häriigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 1.3

Föreslagen lydelse

3 §⁵

Fastighetsskatten utgör

a) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende småhusenhet till den del det avser värderingsenhet för småhus som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark och värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

bostadsbyggnadsvärdet avseende värderingsenhet för småhus som är under uppförande på lantbruksenhet, tomtmarksvärdet avseende värderingsenhet för tillhörande tomtmark och tomtmarksvärdet avseende tomtmark avsedd för småhus på lantbruksenhet som är obebyggd,

taxeringsvärdet avseende ägarlägenhetsenhet till den del det avser värderingsenhet för ägarlägenhet som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd eller som hör till ägarlägenhet som inte ingår i samma taxeringsenhet,

b) 0,4 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark avsedd för bostäder som är obebyggd eller som hör till bostäder som inte ingår i samma taxeringsenhet samt annan värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industrienhet och elproduktionsenhet med undantag för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk eller av taxeringsenhet med vindkraftverk,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industrienhet och elproduktionsenhet med undantag för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk,

e) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,

⁵ Lydelse enligt lagförslag 1.3.

f) 0,2 procent av: taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk

e) 0,2 procent av: taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel. Om det på en värderingsenhet för tomtmark finns ett eller flera småhus som är uppförda och ett eller flera småhus som är under uppförande, ska tomtmarken anses höra till det eller de småhus som är uppförda.

För fastighet som avses i 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska fastighetens andel av taxeringsvärdet på annan samfällighet än sådan som avses i 6 kap. 6 § första stycket nämnda lag räknas in i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel.

Att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket *d* föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket *f* föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket *d* föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket *e* föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.
 2. Lagen tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2020.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Häri genom föreskrivs att 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2016/17:1¹ *Föreslagen lydelse*

11 kap.

3 §²

Energiskatt ska betalas med 29,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2018 *och efterföljande kalenderår* ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en *årlig* omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni *månad året närmast före det år beräkningen avser* och prisläget i juni 2016. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före november *månads utgång* det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för *påföljande kalenderår*.

Energiskatt ska betalas med 32,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2018 ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni 2017 och prisläget i juni 2016. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före *utgången av november 2017* det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för *kalenderåret 2018*.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

¹ Lydelse enligt förslag i proposition 2016/17:1.

² Lydelse enligt förslag i proposition 2016/17:1.

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 1.5

Föreslagen lydelse

11 kap.

3 §¹

Energiskatt ska betalas med 32,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2018 ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni 2017 och prisläget i juni 2016. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före *utgången av november 2017* det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för *kalenderåret 2018*.

Energiskatt ska betalas med 34,9 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2020 och *efterföljande kalenderår* ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en *årlig* omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni *månad året närmast före det år beräkningen avser* och prisläget i juni 2018. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före november *månads utgång* det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för *påföljande kalenderår*.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

¹ Lydelse enligt lagförslag 1.5.

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Häri genom föreskrivs att 2 och 5 §§ lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skatt ska betalas för varje kalendermånad som tillstånd finns att inneha och driva en kärnkraftsreaktor. Om driftstillståndet har löpt ut eller återkallats före slutet på en kalendermånad, upphör skattskyldigheten vid denna tidpunkt.

Skatten utgör för varje kalendermånad 14 770 kronor per megawatt av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Om den högsta tillåtna termiska effekten inte har fastställts, får beskattningsmyndigheten beräkna effekten efter jämförelse med reaktorer för vilka sådan effekt har fastställts.

Skatten utgör för varje kalendermånad 1 500 kronor per megawatt av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Om den högsta tillåtna termiska effekten inte har fastställts, får beskattningsmyndigheten beräkna effekten efter jämförelse med reaktorer för vilka sådan effekt har fastställts.

5 §²

Om en kärnkraftsreaktor har varit ur drift under en sammanhängande period av mer än 90 kalenderdygn, får avdrag med 485 kronor per megawatt av den termiska effekten göras för det antal kalenderdygn som överstiger 90.

Om en kärnkraftsreaktor har varit ur drift under en sammanhängande period av mer än 90 kalenderdygn, får avdrag med 49 kronor per megawatt av den termiska effekten göras för det antal kalenderdygn som överstiger 90.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2015:471.

² Senaste lydelse 2015:471.

1.8 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2016/17:1¹

Föreslagen lydelse

3 kap.

15 §²

Med punktskatt avses skatt enligt

1. lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
2. lagen (1972:820) om skatt på spel,
3. lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,
4. 2 § första stycket 5 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
5. lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.,
6. lagen (1991:1482) om lotteriskatt,
7. lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.,
8. lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
9. lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
10. lagen (1994:1776) om skatt på energi,
11. lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus,
12. lagen (1999:673) om skatt på avfall,
13. *lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer,*
14. lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m., och
13. lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m., och
15. lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik.
14. lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

¹ Lydelse enligt förslag i proposition 2016/17:1.

² Lydelse enligt förslag i proposition 2016/17:1.

1.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:000) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 1 § lagen (2016:000) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2016/17:1¹

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §²

Skatteverket ska registrera

1. den som är skyldig att göra skatteavdrag,
2. den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter,
3. den som är skattskyldig enligt mervärdesskattelagen (1994:200), med undantag för den som är skattskyldig bara på grund av förvärv av sådana varor som anges i 2 a kap. 3 § första stycket 1 och 2 samma lag,
4. den som utan att omfattas av 19 kap. 1 § mervärdesskattelagen har rätt till återbetalning av ingående mervärdesskatt enligt 10 kap. 9, 11 och 11 b–13 §§ samma lag,
5. den som gör sådant unionsinternt förvärv som är undantaget från skatteplikt enligt 3 kap. 30 d § första stycket mervärdesskattelagen,
6. en utländsk beskattningsbar person som är etablerad i ett annat EU-land och har rätt till återbetalning enligt 10 kap. 1–3 §§ mervärdesskattelagen utan att omfattas av 19 kap. 1 § samma lag och inte heller ska registreras enligt 3, 4 eller 5,
7. en beskattningsbar person som är etablerad i Sverige och omsätter tjänster i ett annat EU-land som förvärvaren av tjänsten är skattskyldig för i det landet i enlighet med tillämpningen av artikel 196 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt,
8. den som är skyldig att jämka ingående mervärdesskatt enligt 8 a kap. eller 9 kap. 9–13 §§ mervärdesskattelagen,
9. den som är skattskyldig och redovisningsskyldig enligt lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
10. den som är skattskyldig enligt
 - a) lagen (1972:820) om skatt på spel,
 - b) lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,
 - c) lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.,
 - d) lagen (1991:1482) om lotteriskatt,
 - e) 10 eller 13 § eller 16 § första stycket eller 38 § 1 lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
 - f) 9 eller 12 § eller 15 § första stycket lagen (1994:1564) om alkoholskatt,

¹ Lydelse enligt förslag i proposition 2016/17:1.

² Lydelse enligt förslag i proposition 2016/17:1.

g) 4 kap. 3 eller 6 § eller 9 § första stycket eller 12 § första stycket 1 eller 11 kap. 5 § första stycket 1, 2 eller 4 lagen (1994:1776) om skatt på energi,

h) lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus,

i) lagen (1999:673) om skatt på avfall, i) lagen (1999:673) om skatt på avfall, *eller*

j) lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, eller

k) lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m., j) lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m.,

11. den som är skyldig att använda kassaregister enligt 39 kap. 4–6 §§, och

12. den som enligt 39 kap. 11 b § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på en byggarbetsplats.

Om den som ska registreras enligt första stycket har en företrädare enligt 5 kap., ska dock företrädaren registreras i stället. Lag (2015:893).

1.10 Förslag till lag om upphävande av lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Härmed föreskrivs att lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer ska upphöra att gälla vid utgången av 2017.

Lagen tillämpas fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före den 1 januari 2018.

2 Bakgrund

2.1 Ramöverenskommelse om energipolitiken

En energipolitisk överenskommelse (energiöverenskommelsen) träffades den 10 juni 2016 mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna som innebär förändringar av beskattningen av vatten- och kärnkraft, samt av energiskatten på elektrisk kraft för hushåll och tjänsteföretag.

Enligt överenskommelsen ska skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer avvecklas stegvis under en tvåårsperiod med start 2017. Fastighetsskattesatsen för vattenkraftverk ska sänkas till samma nivå som för de flesta övriga elproduktionsanläggningar, dvs. 0,5 procent av taxeringsvärdet, och trappas ned under en fyraårsperiod som inleds 2017. Skattesänkningarna för vatten- respektive kärnkraft ska finansieras genom en höjd energiskatt på elektrisk kraft för hushåll och tjänstesektor. Den elförbrukning som sker i tillverkningsprocessen i elintensiv industri ska undantas från den höjda energiskatten.

I föreliggande promemoria föreslås hur dessa skatteförändringar ska genomföras.

2.2 Fastighetsskatt för vattenkraftverk

Uttaget av fastighetsskatt regleras i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. Fastighetsskatten för samtliga elproduktionsenheter, utom vindkraftverk och vattenkraftverk, är för varje kalenderår 0,5 procent av taxeringsvärdet. Samma skattesats gäller för fastigheter med andra typer av industriella anläggningar, s.k. industrienheter.

För vindkraftverk är fastighetsskatten 0,2 procent av taxeringsvärdet och för vattenkraftverk är fastighetsskatten 2,8 procent av taxeringsvärdet. Den lägre skattesatsen för vindkraftverk har motiverats med att vindkraftsanläggningar missgynnas i förhållande till andra energianläggningar eftersom dessa anläggningar inte kan producera energi kontinuerligt (prop. 2005/06:143 s. 33).

För vattenkraftverk gäller däremot en högre fastighetsskatt om 2,8 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsskatten har höjts i omgångar och har bl.a. motiverats med att senare års ökande elpris inte hade motsvarats av ökade produktionskostnader inom vattenkraften, att priserna ökat vinsterna och att dessa extravinster beskattades genom en höjning av fastighetsskatten (prop. 2007/08:11 s. 53–54). Syftet med den senaste höjningen var dock att den skulle bidra till finansieringen av förslaget om slopad revisionsplikt för mindre företag (prop. 2009/10:206 s. 9–10).

2.3 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer infördes den 1 juli 2000 och ersatte då lagen (1984:1104) om särskild

skatt för elektrisk kraft från kärnkraftverk. Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer är en skatt som betalas av kärnkraftsproducenterna och som tas ut med ett fast belopp per megawatt och kalendermånad på den högsta tillåtna termiska effekten enligt de driftstillstånd som innehavarna av kärnkraftsreaktorer beviljats. Skatten är således oberoende av hur mycket el som produceras i en kärnkraftsreaktor.

Vid införandet av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer uppgick skattesatsen till 5 514 kronor per megawatt och kalendermånad. Efter införandet har skatten höjts vid tre tillfällen. Från och med den 1 augusti 2015 uppgår skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer till 14 770 kronor per megawatt och kalendermånad.

För att undvika oskäligen effekter i samband med onormala stillestånd medges avdrag när en reaktor varit ur drift under en sammanhängande period som överstiger 90 kalenderdygn. Avdrag medges i sådana undantagssituationer enbart för överskjutande kalenderdygn.

2.4 Energiskatt på el

Uttaget av energiskatt på elektrisk kraft regleras i 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE. Sedan 1994 sker vidare en årlig omräkning efter prisutveckling (indexering) av energiskattesatserna i syfte att realvärdesäkra dessa. De framräknade beloppen fastställs i en förordning. Av nämnda bestämmelse i LSE framgår att regeringen före november månads utgång varje år ska fastställa de omräknade skattebelopp som ska gälla för påföljande kalenderår. Underlaget för omräkningen är de skattesatser på elektrisk kraft som anges i LSE. För 2011 och framåt ska de omräknade beloppen motsvara de skattebelopp som anges i bestämmelsens första stycke multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2009.

För 2016 uppgår energiskatten på elektrisk kraft till 29,2 öre per förbrukad kilowattimme för hushåll och tjänstesektor, den s.k. normalskattesatsen. För 2017 skulle en indexomräkning av energiskattesatsen för hushåll och tjänstesektor medföra en höjning av skattesatsen med 0,3 öre per kilowattimme. I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) föreslås emellertid att skattenivån för 2017, med beaktande av den årliga indexomräkningen, ska komma till uttryck direkt i 11 kap. 3 § LSE, vilket skulle innebära att det av lagtexten framgår att energiskatt ska betalas med 29,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

Enligt nuvarande utformning av LSE gäller en lägre skattesats om 0,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas för vissa ändamål, bl.a. i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet. I budgetpropositionen för 2017 föreslås att det fr.o.m. den 1 januari 2017 endast ska gälla en skattesats – en ”normalskattenivå” – men att en lägre skattenivå om 0,5 öre per förbrukad kilowattimme fortsatt ska kunna uppnås för bl.a. tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, dock

genom ansökan om återbetalning eller avdrag i energiskattedeklarationen.

3 Sänkt fastighetsskatt för vattenkraftverk

Förslag: Fastighetsskatten för vattenkraftverk sänks stegvis under en fyraårsperiod med start 2017.

Från och med den 1 januari 2017 sänks skattesatsen från 2,8 procent till 2,2 procent av taxeringsvärdet, från och med den 1 januari 2018 sänks skattesatsen till 1,6 procent av taxeringsvärdet, från och med den 1 januari 2019 sänks skattesatsen till 1,0 procent av taxeringsvärdet och från och med den 1 januari 2020 sänks skattesatsen till 0,5 procent av taxeringsvärdet.

Ändringarna träder i kraft successivt vid fyra olika tidpunkter: den 1 juli 2017, den 1 januari 2018, den 1 januari 2019 och den 1 januari 2020. Ändringarna tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2017, 2018, 2019 respektive 2020.

Skälen för förslaget: Vattenkraften spelar en central roll för Sveriges elförsörjning, som enskild produktionskraft, men också som regler- och balanskraft. Vattenkraften är avgörande för ett hållbart och konkurrenskraftigt energisystem med trygga leveranser av energi och för miljökvalitetsmålet begränsad klimatpåverkan. En fortsatt hög produktion av vattenkraft är också en avgörande del i arbetet för att uppnå en ökad andel el från förnybara energikällor såsom vind- och solkraft, detta till följd av vattenkraftens reglerförmåga.

I enlighet med energiöverenskommelsen bör fastighetsskatten för vattenkraftverk sänkas till samma nivå som för övriga elproduktionsenheter, utom vindkraftverk, dvs. till 0,5 procent av taxeringsvärdet. Detta bör ske i fyra steg genom sänkningar av fastighetsskattesatsen under perioden 2017–2020.

Från och med den 1 januari 2017 föreslås skattesatsen sänkas från 2,8 procent till 2,2 procent av taxeringsvärdet. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2017, men gälla retroaktivt så att den tillämpas för hela kalenderåret 2017. Från och med den 1 januari 2018 föreslås skattesatsen sänkas till 1,6 procent av taxeringsvärdet, från och med den 1 januari 2019 föreslås skattesatsen sänkas till 1,0 procent av taxeringsvärdet och från och med den 1 januari 2020 föreslås skattesatsen sänkas till 0,5 procent av taxeringsvärdet. Ändringarna bör tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2017, 2018, 2019 respektive 2020.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 3§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

4 Avskaffad skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Förslag: Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer avvecklas stegvis under en tvåårsperiod med start 2017.

I det första steget sänks skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer den 1 juli 2017 till 1 500 kronor per megawatt och kalendermånad av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Skatten slopas i ett andra steg den 1 januari 2018 då lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer upphävs.

De bestämmelser i skatteförfarandelagen (2011:1244) som hänvisar till den upphävda lagen om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer ändras.

Skälen för förslaget: I energiöverenskommelsen konstateras att svensk kärnkraft står inför stora investeringsbehov för att möta kommande säkerhetskrav. Strålsäkerhetsmyndigheten har beslutat att dessa krav behöver vara uppfyllda 2020. I annat fall får reaktorerna inte drivas vidare. Det har redan fattats beslut om att fyra reaktorer ska avvecklas till 2020. Kärnkraften ska bära sina egna kostnader och principen om att kärnkraft inte ska subventioneras består. Principerna från regeringens proposition 2008/09:163 En sammanhållen klimat- och energipolitik kvarstår. Det innebär bl.a. följande:

- Avvecklingslagen har avskaffats och kommer inte att återinföras.
- Kärnkraftsparentesen är förlängd genom att inom ramen för maximalt tio reaktorer tillåta nybyggnation på befintliga platser.
- Tillstånd kan ges för att successivt ersätta nuvarande reaktorer i takt med att de når sin ekonomiska livslängd.
- Tillstånd för nya reaktorer kommer att prövas enligt lagstiftningens krav på bästa tillgängliga teknik.
- Något statligt stöd för kärnkraft, i form av direkta eller indirekta subventioner, kan inte påräknas.

I enlighet med energiöverenskommelsen ska skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer avvecklas under en tvåårsperiod med start 2017. Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer föreslås därför avvecklas i två steg. I ett första steg, den 1 juli 2017, föreslås skattesatsen sänkas från 14 770 kronor till 1 500 kronor per megawatt och kalendermånad av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Det avdrag som medges när reaktorer är ur drift under en sammanhängande period som överstiger 90 kalenderdygn föreslås sänkas från 485 kronor till 49 kronor per megawatt och överskjutande kalenderdygn för att avspegla den förändrade skattesatsen.

I ett andra avslutande steg föreslås att lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer upphävs fr.o.m. den 1 januari 2018.

Lagförslag

Förslaget föranleder dels ändringar i 2 och 5 §§ lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, dels införande av en ny lag om upphävande av lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer.

Förslaget föranleder vidare ändringar i 3 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244) och i 7 kap. 1 § lag (2016:000) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Ändringarna i lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer föreslås träda i kraft den 1 juli 2017. Lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer föreslås upphöra att gälla vid utgången av 2017.

Ändringarna i skatteförfarandelagen (2011:1244) respektive i lagen (2016:000) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

5 Höjd energiskatt på el för hushåll och tjänstesektor

Förslag: Energiskatten på elektrisk kraft för hushåll och tjänstesektor höjs i två steg.

I det första steget den 1 juli 2017 höjs normalnivån för energiskatten på elektrisk kraft med 3,0 öre per kilowattimme. En andra höjning sker den 1 januari 2019 och innebär att skatten höjs med 1,2 öre per kilowattimme.

Skälen för förslaget Finansieringen av den slopade skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och sänkningen av fastighetsskattesatsen för vattenkraftverk ska i enlighet med energiöverenskommelsen ske genom en höjning av normalnivån för energiskatten på elektrisk kraft för hushåll och tjänstesektor.

I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) föreslås att endast en skattesats ska gälla fr.o.m. den 1 januari 2017. Lägre skattenivåer än den s.k. "normalskattenivån" ska kunna uppnås för viss förbrukning genom ansökan om återbetalning eller genom avdrag i punktskattedeklaration. Den förbrukning som omfattas av denna möjlighet är fr.o.m. den 1 januari 2017 el som förbrukas i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, i datorhall, i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, i yrkesmässig vattenbruksverksamhet samt som landström. Avdrag och återbetalning medges i dessa fall med skillnaden mellan normalskattenivån och 0,5 öre, vilket innebär att en höjning av normalskattenivån inte träffar dessa typer av förbrukning.

För att finansiera det stegvisa genomförandet av energiöverenskommelsen föreslås att en höjning av normalnivån för energiskatten på elektrisk kraft sker i två steg.

Genom ett första steg den 1 juli 2017 föreslås skattesatsen för andra halvan av 2017 höjas med 3,0 öre per kilowattimme i förhållande till de

29,5 öre per kilowattimme som är den i budgetpropositionen för 2017 fastlagda skattesatsen fr.o.m. den 1 januari 2017. Denna höjning till 32,5 öre per kilowattimme föreslås komma till uttryck genom en ändring av lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE.

Skattesatsen för kalenderåret 2018 fastställs av regeringen i förordning efter omräkning enligt prisutveckling (indexering). Förordningen ska utfärdas av regeringen senast i november 2017. Indexomräkningen tillämpas på skattesatsen som anges i 11 kap. 3 § LSE. Indexomräkningen av skattesatsen för 2018 sker utifrån den faktiska förändringen i konsumentprisindex under perioden juni 2016–juni 2017 som alltså tillämpas på den skattesats om 32,5 öre per kilowattimme som lagregleras genom det ovan nämnda första steget.

Genom ett andra steg den 1 januari 2019 föreslås en lagreglerad höjning av skattesatsen motsvarande summan av en indexomräknad skattesats enligt prognos för prisutvecklingen fram t.o.m. juni 2018 och 1,2 öre per kilowattimme, vilket innebär en skattesats om 34,9 öre per kilowattimme för kalenderåret 2019.

Skattesatsen för 2020 och därefter följande kalenderår fastställs av regeringen i förordning efter indexomräkning som tillämpas på den i LSE angivna skattesatsen för 2019.

De föreslagna ändringarna innebär ingen höjning av energiskatten för den elektriska kraft som förbrukas i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, i datorhall, i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, i yrkesmässig vattenbruksverksamhet samt som landström.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 respektive den 1 januari 2019.

6 Konsekvensanalys

6.1 Effekter för företag

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter för företag i den omfattning som är nödvändig i det aktuella lagstiftningsärendet och avseende de aspekter som ska belysas enligt 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Det sker mot bakgrund av tillgängliga uppgifter och i den omfattning som är möjlig.

6.1.1 Sänkt fastighetsskatt för vattenkraftverk

Den totala installerade eleffekten i den svenska vattenkraften är ca 16,2 gigawatt och under ett år med normala vattenflöden uppgår elproduktionen från vattenkraft till ca 65 terawattimmar. År 2015

uppgick den samlade elproduktionen i Sverige till ca 158 terawattimmar. Elproduktionen från vattenkraft var 2015 74 terawattimmar, vilket motsvarar ca 47 procent av den svenska elproduktionen under året.

Det finns ett stort antal ägare till de svenska vattenkraftverken. Det företag som äger den största andelen vattenkraft är statliga Vattenfall (se tabell 6.1). Vattenfalls ägarandel motsvarade 2015 knappt 49 procent av den installerade eleffekten för svenska vattenkraftsanläggningar. Andra företag med betydande vattenkraftskapacitet är Fortum, Uniper (tidigare E.ON), Statkraft och Skellefteå Kraft. Tillsammans äger dessa fem företag drygt 90 procent av den samlade installerade vattenkraftskapaciteten i Sverige.

Tabell 6.1 Ägandet av den svenska vattenkraften 2015

	Installerad eleffekt (MW)	Andel
Vattenfall AB	7 917	48,9%
Fortum Power and Heat AB	3 065	18,9%
Uniper	1 794	11,1%
Statkraft Sverige AB	1 261	7,8%
Skellefteå Kraft AB	655	4,0%
Övriga	1 492	9,2%
Totalt	16 184	100,0%

Källa: Svensk Energi, Elåret 2015.

Inom fastighetstaxeringen finns det drygt 1 200 vattenkraftverk, med ett totalt taxeringsvärde på 194,5 miljarder kronor. För ägarna av vattenkraftverken innebär sänkningar av fastighetskattesatsen minskade kostnader för dessa typer av anläggningar. Fastighetsskatten är att betrakta som en fast kostnad för företagen, den varierar inte med elproduktionen utan bestäms årligen utifrån taxeringsvärdet på anläggningen. Eftersom de rörliga produktionskostnaderna inte påverkas påverkar normalt inte en förändrad fastighetsskattesats vattenkraftföretagens kortsiktiga produktionsbeslut. Däremot innebär sänkta totalkostnader att de långsiktiga förutsättningarna för dessa anläggningar förbättras. För företagen bedöms de föreslagna skattesänkningarna 2017–2020 i genomsnitt innebära minskade nettokostnader om 872 miljoner kronor per år. När fastighetsskatten sänkts till 0,5 procent av taxeringsvärdet 2020 bedöms på årsbasis fastighetsskattekostnaderna för vattenkraftsanläggningarna sammantaget minska med ca 4 474 miljoner kronor (brutto), vilket motsvarar en minskad nettokostnad på 3 490 miljoner kronor per år för vattenkraftsföretagen. Ur ett företagsekonomiskt perspektiv slår de minskade skattekostnaderna igenom på företagets resultat. Förutsatt att företagen går med vinst innebär resultatförstärkningen ökade bolagsskatteintäkter. Noteras bör dock att alla ägarföretag för närvarande inte går med vinst.

För att kunna bedöma betydelsen av denna kostnadsminskning för företagen följer en översiktlig genomgång av de berörda företagets marknadssituation och kostnadsbild. Det finns stora skillnader mellan stor- och småskalig vattenkraft. Den storskaliga vattenkraften, som utgör

ca 10 procent av antalet befintliga produktionsanläggningar, står för ca 93–94 procent av den totala vattenkraftsproduktionen. Det finns för närvarande inte en aktiv nyproduktionsmarknad för vattenkraft i Sverige, primärt på grund av skyddade älvsträckor och bristande lönsamhet i nyinvesteringar. Fokus från ägarna ligger på reinvesteringar, underhåll och vidmakthållande åtgärder, som exempelvis dammsäkerhetsåtgärder, i befintliga anläggningar.

Produktionskostnaderna för befintlig storskalig vattenkraft bedöms uppgå till ca 20 öre per kilowattimme. Drift och underhåll omfattar ca 10 öre per kWh, medan fastighetsskatten uppgår till ca 8–9 öre per kilowattimme för storskalig vattenkraft. Bedömningen är att det finns ett betydande investeringsbehov framöver, såväl för kraftstationer som för dammar. Det totala investeringsbehovet har av Energikommissionen uppskattats till 1–2 miljarder kronor för de kommande 5–10 åren, något som också kan förväntas medföra avsevärt ökade fasta kostnader. Investeringsbehovet för den storskaliga vattenkraften omfattar också miljöåtgärder där investeringskostnaderna är mer osäkra. Ett av Energi-kommissionen konstruerat typkraftverk indikerar att för kraftverk där kapitalkostnaderna är avskrivna, vilket är fallet för många vattenkraftverk, motsvarar driftskostnaderna de totala produktionskostnaderna. Medelpriset på spotmarknaden för el uppgick för 2015 till 19,7 öre per kilowattimme. Produktionskostnaderna på ungefär 20 öre per kilowattimme ligger således i paritet med spotpriset på el.

Produktionskostnaderna för den småskaliga vattenkraften är svårare att bedöma. De kan uppskattas till ca 14–24 öre per kilowattimme, varav fastighetsskatten för småskalig vattenkraft utgör ca 4 öre per kilowattimme. Elcertifikat för småskalig vattenkraft utgör en intäkt på ca 4,5 öre per kilowattimme, i de fall som det utgår. Även för ägarna av den småskaliga vattenkraften är bedömningen att de står också inför ett antal investeringar för att bibehålla drift av anläggningarna och för att miljöanpassa kraftverken. Kostnaderna för dessa investeringar är dock svåra att uppskatta.

Vattenkraften fyller en avgörande funktion för att säkra en stabil och säker elförsörjning. Stora delar av den svenska vattenkraften bidrar med reglerförmåga och det är ett väldigt flexibelt produktionsslag som inom sekunder kan rätta till obalanser i kraftsystemet. Den reglerbara vattenkraften kan användas för såväl den mer långsiktiga energiförsörjningen, genom att lagra vatten i magasin till vintern då elbehovet är som störst, som för att anpassa elproduktionen till kortsiktiga svängningar i efterfrågan. Vattenkraften kan därför användas för att balansera s.k. intermittent elproduktion, exempelvis vind- och solkraft, och kan på så sätt bidra till ett stabilare och säkrare elsystem.

Utöver nedsättningen av fastighetsskatten omfattas flera andra åtgärder i den ramöverenskommelse som träffats mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna, som påverkar vattenkraftverkens förutsättningar och produktionskostnader. Detta gäller exempelvis att Sverige ska ha moderna miljökrav på svensk vattenkraft, men där prövningssystemet utformas på ett sätt som inte blir onödigt administrativt och ekonomiskt betungande för den enskilde i förhållande till den eftersträlvade miljö-

nyttan och att vattenkraftsbranschen fullt ut ska finansiera de kostnader, för till exempel omprövning av verksamheter, som gör att Sverige lever upp till EU-rätten och dess krav på vattenverksamheter.

Bedömningen är att kostnadsläget för vattenkraften är ansträngt och försvåras av att branschen står inför relativt omfattande investeringar. Till skillnad mot exempelvis kärnkraftsägarna har dock vattenkraftsägarna hittills inte annonserat att något större vattenkraftverk ska stängas.

Eftersom fastighetsskatten på vattenkraftverken är att betrakta som en fast kostnad för företagen innebär ett avskaffande av skatten således en lägre långsiktig marginalkostnad, men påverkar inte företagets kortsiktiga marknadsbeteende. Däremot får de effekter på långsiktiga investeringsbeslut av typen som beskrivs ovan. Ur ett företagsekonomiskt perspektiv slår de minskade kostnaderna igenom direkt på företagets resultat, som sammantaget förbättras med drygt 4,5 miljarder kronor. Förutsatt att företagen går med vinst innebär det en resultatförbättring som gör att bolagsskatteintäkterna ökar med ca 1 miljard kronor. Nettoresultatförstärkningen för vattenkraftsägarna uppgår därmed till ca 3,5 miljarder kronor per år, när reformen är fullt genomförd. Här bör dock noteras att samtliga ägarföretag i dagsläget inte går med vinst och att resultatförbättringen därför kan komma att bli större än vad nettoeffekterna indikerar.

Sammanfattningsvis bedöms sänkningen av fastighetsskattesatsen, när den är fullt genomförd 2020, minska vattenkraftägarnas fasta kostnader med åtminstone 3,5 miljarder kronor per år och medföra långsiktigt bättre förutsättningar för en ekonomiskt hållbar verksamhet. Långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar för vattenkraften ger också större möjligheter att ta beslut om investeringar på befintliga kraftverk. Lönsamheten påverkas dock av flertalet andra faktorer, något som gör det svårt att med säkerhet förutse hur dessa förbättrade förutsättningar påverkar framtida beslut om drift och om nödvändiga investeringar.

6.1.2 Avskaffad skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Den totala installerade effekten i de svenska kärnkraftsreaktorerna är ca 9,7 gigawatt. År 2015 var den totala elproduktionen i Sverige ca 158 terawattimmar. Elproduktionen från kärnkraft var 2015 drygt 54 terawattimmar, vilket motsvarar ca 34 procent av den svenska elproduktionen under året. Noteras i sammanhanget bör att skattebasen för skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer utgörs av den samlade termiska effekten i de tio svenska kärnkraftsreaktorerna, den uppgick 2015 till 28,2 gigawatt.

Den svenska kärnkraften ägs i allt väsentligt av statliga Vattenfall, Uniper och Fortum (se tabell 6.2). Vattenfall är majoritetsägare i Forsmarks respektive Ringhals kraftgrupp, medan Uniper är majoritetsägare i Oskarshamns kraftgrupp och delägare i Forsmark och Ringhals. Fortum är delägare i Oskarshamn och, genom sitt majoritetsägande i Mellansvensk Kraftgrupp AB (MKG), även delägare i Forsmark. Skellefteå Kraft äger en andel av MKG, och är därmed

delägare i Forsmark, och Karlstad Energi äger en mindre andel i Oskarshamn.

Tabell 6.2 Ägandet av den svenska kärnkraften 2015

	Installerad eleffekt (MW)	Andel
Vattenfall AB	4 969	51,2%
Uniper	2 821	29,0%
Fortum Power and Heat AB	1 820	18,7%
Skellefteå Kraft AB	64	0,7%
Karlstads Energi AB	40	0,4%
Totalt	9 714	100,0%

Källa: Svensk Energi, Elåret 2015.

Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer föreslås sänkas vid halvårsårsskiftet 2017, för att helt avskaffas vid årsskiftet 2017/2018. Ur ett företagsekonomiskt perspektiv leder den avskaffade skatten till att företagets resultat brutto förstärks med ca 4 201 miljoner kronor per år. Förutsatt att företagen går med vinst innebär resultatförstärkningen att bolagsskatteintäkterna ökar med 924 miljoner kronor, vilket innebär att nettoresultatet för kärnkraftsägarna är en resultatförbättring med ca 3 277 miljoner kronor. Här bör dock noteras att alla ägarföretag för närvarande inte går med vinst.

För att kunna bedöma betydelsen av denna kostnadsminskning för företagen följer en översiktlig genomgång av företagets marknadssituation och kostnadsbild. Bedömningen är att kärnkraftverken dras med lönsamhetsproblem, främst orsakat av ett ur historiskt perspektiv lågt spotpris på el. Samtidigt som elpriset har sjunkit har kärnkraftens driftskostnader ökat, främst till följd av skattehöjningar och ökade kärnavfallsavgifter. Uppskattningsvis utgör kärnavfallsavgifterna och skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer 30–40 procent av driftskostnaderna. De samlade produktionskostnaderna för befintliga kärnkraftsreaktorer uppskattas av bl.a. Energikommisionen till 30–35 öre per kilowattimme. Det kan jämföras med medelpriset på el som för 2015 uppgick till 19,7 öre per kilowattimme. Långsiktiga prognoser över elpris och driftskostnader indikerar att driftskostnadsunderskottet förväntas vara bestående, åtminstone fram till omkring 2023–2024. Kärnkraftsägarna står samtidigt inför omfattande investeringar. De svenska kärnkraftverken ska, senast den 31 december 2020, ha oberoende system för kylning av reaktorhärden. De nödvändiga investeringarna uppskattas av Sweco i rapporten Ekonomiska förutsättningar för skilda kraftslag – En underlagsrapport till Energikommisionen 2016 beroende på reaktor kosta 500–1 000 miljoner kronor per reaktor.

Att kortsiktigt kunna täcka de löpande driftskostnaderna kan antas vara det minsta som krävs för att reaktorägaren inte ska fatta beslut om nedläggning. Den låga lönsamheten och de förestående

investeringskostnaderna har medfört att kärnkraftsägarna aviserat att fyra kärnkraftsreaktorer ska stängas innan utgången av 2020.

För att kunna bedöma effekterna av ett avskaffande av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer behövs en bedömning av kärnkraftens utveckling i ett läge där skatten kvarstår. Det är dock behäftat med stora svårigheter att förutse kärnkraftsägarnas företagsekonomiska bedömningar. Klart är att det ur ett rent företagsekonomiskt perspektiv är svårt att motivera att fortsätta driva reaktorer som inte täcker sina kortsiktiga driftskostnader. Bedömningen är att läget för kärnkraften är kritiskt och att en snabb förändring av marknadsförutsättningarna är nödvändig för att inte ägarna ska stänga ytterligare kärnkraftsreaktorer.

Samhällsekonomiskt är det inte orimligt att företag vars produktion av olika skäl blir olönsam väljer att lägga ner hela eller delar av sin verksamhet. Att detta skeende anses vara problematiskt när det gäller kärnkraft beror naturligtvis på dess väsentliga roll i den svenska elförsörjningen och elförsörjningens betydelse för samhället. Kärnkraften stod 2015 för ca 34 procent av den svenska elproduktionen. Om kärnkraftsägarna skulle besluta om nedläggning av samtliga kärnkraftsreaktorer skulle effekterna bli betydande. Sverige, som för närvarande har ett överskott av elproduktion, skulle istället kunna bli nettoimportör av el. En nedläggning av kärnkraftverk förväntas också leda till att elpriset i Sverige stiger, framför allt förväntas elpriset i de södra delarna av Sverige, som redan är underskottsområden, påverkas negativt. En förbättring av kärnkraftens produktionsförutsättningar kan även bidra till att försörjningen av elektricitet och eleffekt säkras, vilket bl.a. bedöms vara av vikt för energiintensiv industri. Kärnkraften bidrar dessutom, utöver med el och effekt, med systemnyttor som bl.a. skapar stabilitet i elsystemet och möjlighet att överföra el från norra till södra Sverige.

De samhällsekonomiska konsekvenserna av en fullständig nedläggning av kärnkraften är svåra att överblicka och beror på omfattning samt kostnadsutveckling för alternativa produktionssätt. För närvarande finns dock inte någon ny elproduktionsteknologi vars kostnad understiger befintliga kärnkraftsreaktorers produktionskostnader. Tillsammans med högre elpriser och minskade möjligheter att överföra el mellan olika delar i Sverige är det sannolikt att en nedläggning av kärnkraften skulle medföra betydande samhällsekonomiska kostnader. Huruvida dessa kostnader undviks, skjuts på framtiden eller ändå uppstår när skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer avskaffas är dock inte möjligt att fastslå då det i stor utsträckning avgörs av företagsekonomiska beslut som i sin tur påverkas av en stor mängd faktorer.

Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer är att betrakta som en fast kostnad för företagen. Ett avskaffande av skatten innebär således lägre långsiktiga marginalkostnader, men har inga effekter på företagets kortsiktiga marknadsbeteende. Däremot får skattesänkningen effekter på långsiktiga investeringsbeslut av typen som beskrivs ovan gällande oberoende system för kylning av reaktorhärden. Rent företagsekonomiskt slår de minskade kostnaderna igenom rakt på företagets resultat, som alltså förbättras med drygt 4,2 miljarder kronor. Förutsatt att företagen går med vinst innebär det dock en ökad bolagsskatt på drygt 900 miljoner kronor, vilket innebär att nettoresultatet för kärnkraftsägarna är en

resultatförbättring på cirka 3,3 miljarder kronor. Här bör dock noteras att samtliga ägarföretag i dagsläget inte går med vinst och att den faktiska resultatförbättringen kan bli större än vad nettoeffekten indikerar.

Sammanfattningsvis kan konstateras att avskaffandet av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer bedöms minska kärnkraftsägarnas fasta kostnader med minst 3,3 miljarder kronor och långsiktigt leda till förbättrade ekonomiska förutsättningar. Den ekonomiska lönsamheten påverkas dock även av andra faktorer, något som gör det svårt att med säkerhet förutse hur de förbättrade förutsättningarna påverkar beslut om framtida drift och om nödvändiga investeringar.

6.1.3 Höjd energiskatt på el

En höjd energiskatt på elektrisk kraft påverkar alla företag som beskattas enligt normalnivån eller har rätt till den nedsatta skattenivån som gäller i vissa kommuner i norra Sverige. Det handlar främst om företag verksamma inom tjänstesektorn. Av den totala skattebasen uppskattas tjänsteföretagens andel till 28 procent (se Finansdepartementens rapport Beräkningskonventioner 2016), vilket motsvarar ca 20,4 terawattimmar. Detta innebär att, när höjningen av energiskatten på elektrisk kraft fullt ut genomförts 2019, bedöms tjänsteföretagens skattebetalningar brutto öka med ca 865 miljoner kronor per år, nettoeffekten beräknas till 675 miljoner kronor per år.

Företag i tjänstesektorn verkar i skilda branscher och har varierande elanvändning. Totalt finns det enligt Statistiska centralbyrån drygt 760 000 företag med verksamhet inom tjänstesektorn (SNI 45–98). Enligt betänkandet från Utredningen om sektorsneutral och konkurrenskraftig energiskatt på el (SOU 2015:87) uppgår medianelanvändningen för företag i tjänstesektorn till ca 12 200 kilowattimmar per år och medelanvändningen till ca 66 500 kilowattimmar per år. Skillnaden indikerar att det finns ett mindre antal tjänsteföretag med hög elanvändning och ett stort antal företag med låg elanvändning. Sammantaget innebär skatthöjningarna att för mediantjänsteföretaget ökar nettokostnaden med knappt 400 kronor per år, medan nettokostnadsökningen för medelföretaget uppgår till ca 2 179 kronor per år.

För ett tjänsteföretag som möter en ökad skatt finns två alternativ; att övervältra kostnaden på kundkollektivet eller att minska företagets ekonomiska marginaler. Då de aktuella beloppen för de enskilda företagen är relativt små har företagen sannolikt möjlighet att övervältra kostnaden på kundkollektivet utan att efterfrågan påverkas nämnvärt. Med tanke på att samtliga tjänsteföretag får höjd energiskatt bedöms konsekvenserna för de berörda tjänsteföretagens konkurrenssituation som begränsade.

Eftersom ingen förändring görs av den lägre skattenivån som bl.a. gäller för tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, större datorhallar och jordbruk bedöms påverkan för dessa typer av företag som marginell.

6.1.4 Särskilt om effekterna för små företag

Energiskatt på elektrisk kraft utgår enligt samma regelverk och skattenivå oavsett företagens storlek. Bedömningen är därför att det vid utformningen av förslaget inte är nödvändigt att ta särskild hänsyn till små företag.

6.2 Effekter för hushåll och offentlig sektor

För hushållen och den offentliga sektorn leder den högre energiskatten på elektrisk kraft till ökade kostnader. När den slutliga höjningen av skatten är genomförd 2019 bedöms de sammantagna skattekostnaderna öka med ca 2 317 miljoner kronor per år för hushållen, inklusive mervärdesskatt, och med ca 371 miljoner kronor per år för offentlig sektor.

För en eluppvärmd villa med en årlig elanvändning på 20 000 kilowattimmar innebär förslaget, när skatthöjningarna fullt ut har genomförts 2019, att elkostnaden, allt annat lika, ökar med 1 050 kronor per år, inklusive mervärdesskatt. För en lägenhetskund som har en årlig elanvändning om 2 000 kilowattimmar blir motsvarande kostnadsökning, allt annat lika, 105 kronor per år, inklusive mervärdesskatt. För ett landsting som årligen förbrukar 50 gigawattimmar elektricitet per år innebär den föreslagna energiskatthöjningarna att elkostnaderna, allt annat lika, ökar med ca 2,1 miljoner kronor per år.

Det bör noteras att skatteförändringarna medför en relativt stor förmögenhetsöverföring från hushåll till elproducenter och det kan inte uteslutas att den ökade kostnaden för hushållen får konsekvenser i form av minskad efterfrågan på andra marknader.

Förändringarna av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och fastighetsskatten på vattenkraft bedöms inte ha någon direkt effekt för hushåll och offentlig sektor. Däremot kan den sänkta beskattningen av vatten- och kärnkraft indirekt påverka elanvändarnas elkostnader genom att dessa skattesänkningar kan påverka elprisets långsiktiga utveckling och energisystemets framtida robusthet. Allt annat lika, kan det t.ex. ta sig uttryck i att elanvändarna i minskad utsträckning riskerar att utsättas för kortsiktiga elpristoppar.

6.3 Offentligfinansiella effekter

Fastighetsskattesatsen för vattenkraftverk föreslås sänkas till 0,5 procent av taxeringsvärdet i fyra steg genom sänkningar av skattesatsen 2017–2020 (se avsnitt 3). Sammantaget bedöms skatteintäkterna minska brutto med ca 4,5 miljarder kronor per år, när skattesatsen är 0,5 procent av taxeringsvärdet. Netto beräknas skatteintäkterna minska med 1,9 miljarder kronor per år. Den relativt stora skillnaden mellan brutto- och nettoeffekt förklaras främst av den höga andelen statligt ägande av vattenkraften genom Vattenfall. För den del av en regeländring som påverkar ett statligt företags resultat bedöms, i enlighet med Finansdepartementets rapport Beräkningskonventioner 2016, den offentligfinansiella effekten vara noll. I beräkningen antas vidare att

taxeringsvärdena för vattenkraftverk är oförändrade. Nya taxeringsvärden fastställs för vattenkraftverk i samband med nästa allmänna fastighetstaxering 2019.

Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer föreslås avvecklas 2017–2018 så som beskrivs i avsnitt 4. Skattesatsen föreslås sänkas från 14 770 till 1 500 kronor per megawatt och kalendermånad vid halvårsårsskiftet 2017, för att helt avskaffas den 1 januari 2018. Brutto bedöms ett avskaffande skatten på årsbasis leda till minskade skatteintäkter på ca 4,2 miljarder kronor. Nettokostnaden är lägre och beräknas uppgå till ca 1,4 miljarder kronor per år. Den relativt stora skillnaden mellan brutto- och nettoeffekt förklaras främst av den höga andelen statligt ägande av kärnkraften genom Vattenfall. I beräkningen har hänsyn även tagits till de kända planerna för att ta kärnkraftsreaktorer ur drift, t.ex. har Oskarshamns kraftgrupp meddelat att Oskarshamn 1 kommer att tas ur drift under 2017 och Oskarshamn 2 är redan tagen ur drift. Att kärnkraftsreaktorer tas ur drift minskar skattebasen för skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer.

För att finansiera skattesänkningarna för vatten- och kärnkraft föreslås energiskatten på elektrisk kraft höjas vid två tillfällen, den 1 juli 2017 respektive den 1 januari 2019, för hushåll och tjänstesektor, så som beskrivs i avsnitt 5. Sammantaget bedöms höjningarna av energiskatten på elektrisk kraft leda till ökade bruttointäkter om knappt 3,1 miljarder kronor per år, nettoeffekten beräknas uppgå till ca 3,3 miljarder kronor per år.

I tabell 6.3 sammanfattas de offentligfinansiella effekterna respektive år av de föreslagna regeländringarna. När samtliga regeländringar är genomförda 2020 är följaktligen förslagen att betrakta som, i princip, offentligfinansiellt neutrala.

Tabell 6.3 Offentligfinansiella effekter av föreslagna regeländringar

	2017	2018	2019	2020
Sänkt fastighetsskatt för vattenkraftverk				
Skattesats (% av taxeringsvärde)	2,20	1,60	1,00	0,50
Effekt från	170101	180101	190101	200101
Bruttoeffekt (mdkr)	-1,17	-2,34	-3,51	-4,48
Nettoeffekt (mdkr)	-0,50	-1,00	-1,50	-1,92
Avskaffad skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer				
Skattesats (kr/MW & månad)	1 500	0	0	0
Effekt från	170701	180101	-	-
Bruttoeffekt (mdkr)	-1,91*	-4,20	-4,20	-4,20
Nettoeffekt (mdkr)	-0,65*	-1,38	-1,38	-1,38
Total, skattesänkningar				
Bruttoeffekt (mdkr)	-3,08	-6,54	-7,71	-8,68
Nettoeffekt (mdkr)	-1,15	-2,38	-2,88	-3,30
Höjd energiskatt på el				
Effekt från	170701	180101	190101	200101
Höjd skattesats (öre/kWh)	3,0	0,0	1,2	0,0
Bruttoeffekt (mdkr)	1,10*	2,19	3,06	3,06
Nettoeffekt (mdkr)	1,19*	2,38	3,33	3,33
Total, samtliga regeländringar				
Nettoeffekt, totalt (mdkr)	0,04	0,00	0,45	0,03

Anm.: * halvårseffekt.

6.4 Effekter för miljön

6.4.1 Sänkt fastighetsskatt för vattenkraftverk

Fysisk påverkan från vattenkraften på vattendragen medför stora konsekvenser för ekosystem och biologisk mångfald. En sänkning av fastighetsskatten på vattenkraft som förbättrar de ekonomiska förutsättningarna för denna verksamhet och därmed förutsättningarna för att kunna bära kostnader för miljöanpassning. I sammanhanget kan noteras att energiöverenskommelsen, där den sänkta fastighetsskatten är en del, också innehåller ett ställningstagande om att vattenkraftsbranschen fullt ut ska finansiera de kostnader för t.ex. omprövning av verksamheter, som gör att Sverige lever upp till EU-rätten och dess krav på vattenverkssamheter. Av överenskommelsen följer vidare att Sverige ska ha moderna miljökrav på svensk vattenkraft. Långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar för vattenkraften ger också bättre möjlighet att ta beslut om investeringar på befintliga kraftverk. Den föreslagna sänkningen av fastighetsskattesatsen kan på detta sätt skynda på genomförandet av miljö-

åtgärder och ge förutsättningar för vattenkraften att genom en fondlösnings finansiera de kostnader som kan komma att uppstå till följd av vidtagande av de åtgärder som behövs för att vattenkraften i sin helhet ska kunna uppfylla moderna miljökrav.

6.4.2 Avskaffad skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Miljöeffekterna av att avskaffa skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer beror på hur beslutet påverkar produktionsvolymen, men också på miljöeffekterna för den elproduktion som eventuellt ersätter kärnkraft. När det gäller utsläpp av växthusgaser är produktionen av kärnkraft i stort sett fri från utsläpp. Risken är stor att Sverige vid en omfattande nedläggning av kärnkraft åtminstone i ett kort till medellångt perspektiv skulle öka sin import av el från gas- eller koleldade kraftverk. Eftersom elproduktionen även i det fallet skulle ske i länder vars elproduktion, liksom Sveriges, ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter skulle den totala ökningen av utsläppen av växthusgaser vara begränsad.

När det gäller kärnkraftens miljöpåverkan sker den främst i form av strålningsrisker och miljöeffekter när uran utvinns ur marken och när använt kärnbränsle och annat kärnavfall ska slutförvaras i berggrunden. Denna miljöpåverkan kan förväntas att öka, eller åtminstone inte minska, vid ett avskaffande av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer jämfört med en situation när skatten finns kvar, vilket sannolikt skulle leda till en lägre kärnkraftsproduktion.

6.4.3 Höjd energiskatt på el för hushåll och tjänstesektor

Energiskatten på elektrisk kraft är främst att betrakta som en fiskal skatt. Att energiskatten på elektrisk kraft utgår på elanvändningen och inte på de bränslen som används för elproduktion innebär att det för energiskatten på elektrisk kraft, i princip, saknas direkt koppling till målsättningarna för en ökad andel energi från förnybara energikällor och minskade koldioxidutsläpp. I viss utsträckning kan även andra miljörelaterade målsättningar indirekt påverkas av den föreslagna regeländringen. I de fall elektricitet används i processer där det finns andra miljögoda alternativ kan t.ex. indirekta effekter uppstå som ett resultat av att förslagen leder till relativprisförändringar för företagets och hushållens elanvändning. Dyliga indirekta effekter är dock både svåra att explicit styra mot och att bedöma. Med hänsyn tagen till den svenska elproduktionens struktur och att energiskatten på elektrisk kraft belastar användningen av elektricitet och inte de bränslen som används för elproduktion är bedömningen att förslagen inte ger upphov till betydande effekter på andra miljörelaterade målsättningar, inklusive på klimatmålen.

Den resursstyrande effekt som energiskatten på elektrisk kraft ger upphov till innebär att den kan kopplas till målsättningarna för en

effektivare energianvändning. Något förenklat gör en högre energiskatt på elektrisk kraft det dyrare att konsumera elektricitet och elanvändningen kan därför förväntas minska. Det innebär att en högre energiskatt på elektrisk kraft ger ökade incitament till att minska sin energianvändning. Nedan diskuteras hur skattehöjningen kan förväntas påverka uppfyllandet av befintliga målsättningar för effektivare energianvändning.

Enligt artikel 7.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, ska medlemsstaterna senast den 31 december 2020 ha uppnått en viss ackumulerad energibesparing i slutanvändarledet. Energiskatt på elektrisk kraft är ett av de styrmedel som nämns i Sveriges handlingsplan för att genomföra direktivets artikel 7. De energibesparingar som kan tillgodoräknas är besparingar som uppkommer till följd av den prisskillnad som uppstår i de fall svenska skattenivåer är högre än EU:s minimiskattenivåer för energiskatt, inklusive mervärdesskatt. Därutöver finns ett av riksdagen fastställt nationellt energiintensitetsmål till 2020. Bedömningen är att målsättningarna för en effektivare energianvändning kommer att nå (jämför skr. 2015/16:87).

Det nationella energiintensitetsmålet påverkas i betydande utsträckning av vad som händer med den svenska kärnkraften. Måluppfyllelsen beräknas som tillförd energi genom BNP och kärnkraftens förluster räknas således in i täljaren. Att ersätta kärnkraft med annan elproduktion medför, allt annat lika, att målet lättare uppfylls. Att avskaffa skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer kan leda till en större andel kärnkraft av elproduktionen 2020, vilket skulle leda till en högre energiintensitet. Som tidigare har beskrivits ger den höjda energiskatten på elektrisk kraft ökade incitament för energieffektivisering och medför sannolikt en minskad elanvändning. Dessa effekter underlättar uppfyllandet av energiintensitetsmålet. Sammantaget bedöms måluppfyllelsen av energiintensitetsmålet inte påverkas nämnvärt av förslagen i denna promemoria.

6.5 Fördelningseffekter m.m.

Förslagen bedöms innebära ökade utgifter för hushållen, främst genom ökade utgifter för energiskatt på elektrisk kraft, men även genom att utgifterna för mervärdesskatt ökar. Fördelningsmässigt bedöms regeländringarna ha en relativt begränsad effekt på hushållens ekonomiska standard. I genomsnitt minskar den ekonomiska standarden med 0,03 procent. Effekten är något större bland hushållen med lägst inkomster (0,05 procent) och lägre för hushållen med högst inkomster (0,02 procent). För berörda individer bedöms förändringen av den disponibla inkomsten vara begränsad.

Förslagen bedöms inte medföra betydande konsekvenser vad avser jämställdheten mellan kvinnor och män.

6.6 Effekter för myndigheter

Förslagen bedöms ha försumbara effekter för Skatteverket. Förslagen bedöms inte påverka antalet mål eller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och inte heller medföra några ökade kostnader för andra myndigheter.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagförslag 1.1

I detta avsnitt behandlas ändringarna som föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 och tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2017.

3 §

Ändringen i *första stycket e* innebär att den procentsats med vilken skatten tas ut sänks till 2,2 procent av taxeringsvärdet.

I *femte stycket* uppdateras hänvisningen till förordning till att avse den numera gällande förordningens regler avseende stöd av mindre betydelse.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagförslag 1.2

I detta avsnitt behandlas den ändring som föreslås träda i kraft den 1 januari 2018 och tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2018.

3 §

Ändringen i *första stycket e* innebär att den procentsats med vilken skatten tas ut sänks till 1,6 procent av taxeringsvärdet.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagförslag 1.3

I detta avsnitt behandlas den ändring som föreslås träda i kraft den 1 januari 2019 och tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2019.

3 §

Ändringen i *första stycket e* innebär att den procentsats med vilken skatten tas ut sänks till 1,0 procent av taxeringsvärdet.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, lagförslag 1.4

I detta avsnitt behandlas ändringarna som föreslås träda i kraft den 1 januari 2020 och tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2020.

3 §

Ändringen i *första stycket* innebär att den särskilda fastighetsskattesatsen för elproduktionsenheter som utgörs av taxeringsenheter med vattenkraftverk tas bort. Sådana taxeringsenheter omfattas i stället av den generella skattesatsen för elproduktionsenheter på 0,5 procentenheter. Ändringarna innebär att punkten *f* blir punkten *e*.

Ändringen i *femte stycket* är en följdändring med anledning av att punkten *f* blir punkten *e*.

7.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi, lagförslag 1.5

I detta avsnitt behandlas ändringarna som föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

11 kap.

3 §

Ändringen i *första stycket* innebär att skattesatsen höjs från 29,5 öre till 32,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

Genom ändringarna i *andra stycket* anpassas lagtexten till att beskriva hur indexomräkningen ska ske endast för kalenderåret 2018 då skattesatsen för 2019 kommer att regleras i lag.

Genom ändringarna i *tredje stycket* anpassas lagtexten till att ange den tidpunkt då det indexomräknade skattebeloppet som ska gälla under kalenderåret 2018 ska fastställas i förordning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges ikraftträdandetidpunkten. Av *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär att den äldre lydelsen av 11 kap. 3 § är tillämplig då skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

7.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi, lagförslag 1.6

I detta avsnitt behandlas ändringarna som föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

11 kap.

3 §

Ändringen i *första stycket* innebär att skattesatsen höjs från 32,5 öre till 34,9 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

Genom ändringarna i *andra stycket* anpassas lagtexten till att beskriva vad indexomräkningen ska baseras på fr.o.m. 2020.

Genom ändringarna i *tredje stycket* pekas den tidpunkt ut då indexomräkning ska ske för kalenderåret 2020 och efterföljande kalenderår.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges ikraftträdandetidpunkten. Av *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär att den äldre lydelsen av 11 kap. 3 § är tillämplig då skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet. För kalenderåret 2018 gäller emellertid den indexomräknade skattesats som regeringen i enlighet med 11 kap. 3 § tredje stycket LSE fastställer i förordning senast den sista november 2017.

7.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:466) om termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, lagförslag 1.7

I detta avsnitt behandlas ändringarna som föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

2 §

Ändringen i *andra stycket* innebär att skattesatsen sänks från 14 770 kronor till 1 500 kronor per megawatt och kalendermånad av högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn.

5 §

Ändringen innebär att avdraget sänks från 485 kronor till 49 kronor per kalenderdygn som överstiger 90 kalenderdygn.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2017 och tillämpas från och med detta datum. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär att den äldre lydelsen av 2 § är tillämplig då skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet. Detta innebär vidare att den äldre lydelsen av 5 § är

tillämplig för överstigande dagar som infallit före ikraftträdandet medan avdragsbeloppet enligt den nya lydelsen är tillämplig för överskjutande dagar som infallit efter ikraftträdandet.

7.8 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244), lagförslag 1.8

I detta avsnitt behandlas en ändring som föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

3 kap.

15 §

Ändringen är en följd av att lagen (2000:466) om termisk effekt i kärnkraftsreaktorer föreslås upphöra att gälla vid utgången av 2017 och innebär att hänvisningen till denna lag tas bort. Ändringen innebär också att punkten 14 blir 13 och att punkten 15 blir 14.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges ikraftträdandetidpunkten. Av *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

7.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:000) om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244), lagförslag 1.9

I detta avsnitt behandlas en ändring som föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

7 kap.

1 §

Ändringen är en följd av att lagen (2000:466) om termisk effekt i kärnkraftsreaktorer föreslås upphöra att gälla vid utgången av 2017 och innebär att hänvisningen till denna lag tas bort. Ändringen innebär också att punkten *k* i bestämmelsens första stycke blir punkten *j*.

7.10 Förslaget till lag om upphävande av lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, lagförslag 1.10

Lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer upphör att gälla vid utgången av 2017.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet av upphävandelagen. Detta innebär att lagen om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer är tillämplig på tid före upphävandet även om skatten för sådan tid ska redovisas eller omprövas efter ikraftträdandet.